

Verkiezingsprogramma

Rijnland 2015 - 2019

Leven met Water

Dienstbaar, Daadkrachtig, Duurzaam

Hoogheemraadschap van Rijnland

ChristenUnie

ChristenUnie- SGP verkiezingsprogramma

Hoogheemraadschap van Rijnland 2015 - 2019

Voor goed rentmeesterschap en verantwoord waterbestuur

Water is onze vriend, maar kan ook onze vijand zijn. Het is onze vriend als het schoon en gezond is en in ruime mate voorhanden. Dan kunnen wij genieten van het water en de grootheid van de schepping daarin zien. Het kan ook dat wij moeten vechten tegen het water, omdat het onze vijand is of dreigt te worden. Het water is dan vervuild, of er dreigt een overstroming. Het water kan dan een grote bedreiging vormen. Daarom vraagt water steeds onze speciale aandacht en zorg. Het Hoogheemraadschap van Rijnland zorgt hiervoor en biedt ons 'schoon water en droge voeten'.

Wij zetten ons in voor een Rijnland dat dienstbaar is aan zijn inwoners en bedrijven. De ChristenUnie-SGP heeft hierbij een duidelijk vertrekpunt. De Schepper vertrouwd ons de zorg voor deze aarde toe. Dat geeft een duidelijke richting aan onze afwegingen.

Rijnland heeft drie kerntaken. Het zorgt voor:

1. stevige dijken
2. voldoende water
3. schoon water

Het werk van het waterschap raakt ook de economische mogelijkheden, het mooie landschap en de leefbaarheid in steden en dorpen. De ChristenUnie-SGP staat voor verantwoord waterbestuur, verantwoorde keuzes en verantwoorde kosten. Dit doen we graag door in gesprek te gaan met u als inwoner of bedrijf. We willen met een brede blik en vanuit een sterk besef van verantwoordelijkheid werken aan het waterschap. Daarvoor vragen wij uw stem en uw vertrouwen.

De ChristenUnie-SGP maakt zich sterk voor tien speerpunten:

1. Een waterschap dat beschermt tegen water.
2. Een waterschap dat zorgt voor voldoende water voor iedereen.
3. Een waterschap dat water verbetert in steden en dorpen.
4. Een waterschap dat voorziet in schoon en gezond water.
5. Een waterschap dat water en recreëren samenbrengt.
6. en klantgericht waterschap.
7. Een toekomstgericht waterschap.
8. Een waterschap als betrouwbare partner, voor burgers, bedrijven en de lokale, regionale en landelijke overheid.
9. Een waterschap dat nationaal en internationaal kennis deelt over water.
10. Een waterschap dat verantwoord omgaat met uw geld en deze kosten kan verantwoorden.

We lichten deze tien punten toe in dit verkiezingsprogramma. De taken en de doelen die we willen bereiken staan daarbij voorop (speerpunt 1 t/m 5). Daarnaast vinden we het ook belangrijk om aan te geven hoe de ChristenUnie-SGP wil dat het waterschap zal werken en wat het waterschap mag kosten (speerpunt 6 t/m 10).

Onze kandidaten voor het waterschapsbestuur

Wat mag u verwachten van onze kandidaten voor het waterschapsbestuur?

- Zij hebben kennis van waterbeheer, ruime bestuurlijke ervaring en stellen zich dienstbaar en integer op.
- Zij streven naar een duurzaam waterbeheer, zodat onze kinderen niet worden opgezaald met problemen die we nu al kunnen voorzien.
- Zij leggen als goede rentmeesters verantwoording af over onze omgang met de schepping.
- Zij proberen bij de besluitvorming over watervraagstukken transparant te handelen en gaan daarbij zorgvuldig om met de afweging van maatschappelijke en individuele belangen.
- Zij handelen volgens de gedragscode van de ChristenUnie-SGP die tot doel heeft om de integriteit te waarborgen.

De verkiezingen voor het bestuur van het Hoogheemraadschap van Rijnland worden gehouden op 18 maart 2015. In het Rijnland gebied hebben **ChristenUnie** en **SGP** besloten samen één lijst te vormen en zo de krachten te bundelen om niet alleen een zo goed mogelijk verkiezingsresultaat te bereiken maar vooral ook om zo effectief mogelijk bij te kunnen dragen aan het aanpakken van opgaven waarvoor Rijnland staat.

De ChristenUnie-SGP heeft lijst 6 en de lijsttrekker is Remmert Kerst uit Reeuwijk (email: remmert.kerst@xs4all.nl).

De volledige lijst is weergegeven in de Appendix.

Speerpunten ChristenUnie-SGP 2015 - 2019

1. Rijnland beschermt tegen water

De ChristenUnie-SGP wil dat wij en de generaties na ons veilig in Nederland kunnen wonen en werken. Het waterschap moet zorgen voor de bescherming tegen water. Sterke dijken en goed onderhouden waterkeringen zijn van levensbelang. Het uitvoeren van deze taak heeft daarom prioriteit. Burgers en bedrijven moeten goed worden geïnformeerd over de mogelijke waterrisico's.

De ChristenUnie-SGP vraagt specifiek aandacht voor:

- Het op orde brengen en houden van de waterkeringen op basis van de nieuwe veiligheidsnormen van het Nationale Deltaprogramma. Hierbij houden we rekening met de gevolgen van de zeespiegelstijging en de bodemdaling.
- Het veilig inrichten van gebieden. Bij de inrichting van gebieden, zoals woonwijken en bedrijventerreinen, moet rekening worden gehouden met het water en de veiligheid. Waar nodig stelt het waterschap eisen aan de inrichting van een gebied.
- Het voorkomen van wateroverlast in landbouwgebieden, steden en dorpen. Om problemen te voorkomen moet bijvoorbeeld worden gezorgd voor extra waterberging.
- De zorg voor een goed gestructureerde en geoefende calamiteitenorganisatie, zodat er adequaat gehandeld kan

worden bij ernstige wateroverlast of in perioden met extreem veel regen.

- Het verhogen van de regionale veiligheid. Dit doen we door ervoor te zorgen dat bij een eventuele overstroming slechts een deel van een bepaald gebied kan overstromen. In het hoger gelegen watersysteem willen we afsluitbare waterkeringen in stand houden. Hierdoor wordt een ernstige overstroming beperkt.
- De beheersing van muskusratten. Omdat muskusratten de veiligheid van waterkeringen kunnen aantasten moet de populatie zo klein mogelijk worden gehouden. Bij die beheersing moet onnodig dierenleed wel zoveel mogelijk worden voorkomen. Bij grootschalige onderhoudswerkzaamheden worden voorzieningen aangebracht om het graven van de muskusratten rondom de waterkeringen tegen te gaan.

Bij het beheer van de dijken en duinen grijpt het waterschap nu meestal kunstmatig in om de gewenste toestand te handhaven. De ChristenUnie-SGP vindt dat er meer rekening moet worden gehouden met natuurlijke processen en gewerkt kan worden met de natuur. Door te werken met een natuurlijk evenwicht zijn op de langere termijn minder dure ingrepen nodig. Ook doen zich nieuwe kansen voor, doordat er bijvoorbeeld een nieuw recreatiegebied of natuurgebied kan ontstaan. De aanleg van de zandmotor is hier een goed voorbeeld van. De aanleg van veilige duinen bij Noordwijk en Katwijk zijn voorbeelden.

2. Rijnland zorgt voor voldoende water voor iedereen

Landbouw, natuur en bebouwing in een gebied stellen elk hun eigen eisen aan het beheer van water. De ChristenUnie-SGP vindt dat schade door te hoge of juist te lage waterstanden moet worden voorkomen. In tijden van droogte moet het waterschap zorgen voor voldoende aanvoer van zoet water. Tevens moet het de verzilting tegengaan. Het waterschap moet zorgen voor een optimaal waterbeheer in het landelijke en stedelijke gebied.

Een taak van het waterschap is het maken van heldere afspraken over het waterbeheer. Vaak moet er gekozen worden voor het ene belang ten koste van het andere belang. De ChristenUnie-SGP wil daarom dat de mogelijkheden voor het waterbeheer en de belangen van alle betrokkenen helder op tafel komen.

De ChristenUnie-SGP staat voor een evenwichtige afweging van alle belangen en een transparante besluitvorming. We willen de bedrijfszekerheid van de agrarische sector (waaronder landbouw, vee­teelt, tuinbouw, bloembollen en sierteelt, boomteelt) waarborgen, de natuurbelangen dienen en de woonfunctie ondersteunen.

De ChristenUnie-SGP vraagt specifiek aandacht voor:

- Het voorkomen van grondwateroverlast of te lage grondwaterstanden bij woningen.
- De zorg voor waterbeheer in landelijke gebieden waarmee de landbouw perspectief behoudt voor de toekomst.

- Het voortvarend aanpakken van de verdroging in natuurgebieden.
- De knelpunten die in veel gebieden op de langere termijn kunnen ontstaan voor de zoetwatervoorziening. Het waterschap moet tijdig maatregelen nemen om de wateropslag en wateraanvoer te regelen, zodat watertekorten worden voorkomen. Ook om de verzilting van het water tegen te gaan.
- Het op orde zijn van de afspraken zijn over het waterbeheer. Net zoals de gemeente zorgt voor de omgevingsplannen, zorgt het waterschap dat er in het hele gebied heldere afspraken zijn over het peilbeheer. Door een periodieke herziening worden deze afspraken - in afstemming met alle betrokkenen - op orde gehouden.
- Een nadeelcompensatie voor betrokkenen die door het beleid van het waterschap onevenredig worden benadeeld. Als het waterschap voor de uitvoeren van plannen (landbouw)grond nodig heeft, dan ontvangt de landeigenaar een toereikende compensatie of financiële vergoeding.

De ChristenUnie-SGP wil dat het waterschap in een vroeg stadium bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen wordt betrokken. De ruimtelijke keuzes die door provincies en gemeenten worden gemaakt zijn soms niet te verenigen met een doelmatig waterbeheer. Om te voorkomen dat het waterschap dan extreem hoge kosten moet maken, zal hier worden aangedrongen op de wijziging van die ruimtelijke bestemmingen.

3. Rijnland verbetert water in steden en dorpen

De ChristenUnie-SGP wil het water in steden en dorpen verbeteren. We willen geen stinkende grachten of vijvers, maar helder en schoon water. Het water in de stad moet ecologisch gezond zijn en ruimte bieden voor dieren en waterplanten. Het gaat bijvoorbeeld ook om het verwijderen van drijfvuil, fietswrakken of het opruimen van gezonken bootjes. Bij stedelijke waterproblemen, zoals een te hoge of juist te lage grondwaterstand, moet het waterschap samen met de gemeenten zoeken naar oplossingen.

De ChristenUnie-SGP vraagt specifiek aandacht voor:

- Een duurzame omgang met water in de stad. Samen met de gemeenten wil het waterschap maatregelen stimuleren zoals: groene daken, drijvende woningen en extra waterberging.
- Het vasthouden van schoon regenwater in de stad. Dit kan door regenwater in de woonwijken op te vangen en vast te houden in de bodem.
- Het planmatig baggeren in het stedelijk gebied, zodat er tijdig wordt gebaggerd.
- Het aanleggen van natuurvriendelijke oevers langs het water. Waar dit mogelijk is kan de kunstmatige oeverbescherming worden weglaten. Dit heeft ook voordelen in het beperken van de onderhoudskosten.
- Het terugbrengen van de vuiluitworp van het riool naar het oppervlaktewater. Dit willen we doen, in samenwerking met de gemeenten, door bijvoorbeeld het afkoppelen van regenwater

en het aanleggen van extra berging in het riool.

- Het maken van heldere afspraken tussen het waterschap en de gemeenten over het onderhoud van het stedelijk water. In de meeste steden heeft het waterschap het beheer van het stedelijk water van de gemeenten overgenomen. Waar dit niet is gebeurd wil de ChristenUnie-SGP deze verantwoordelijkheid - binnen 4 jaar - alsnog onderbrengen bij het waterschap. In omgevingsplannen worden heldere afspraken gemaakt, bijvoorbeeld over het plaatsen van kunstmatige oeverbeschermingen en het toestaan van steigers.

De ChristenUnie-SGP wil dat er voor het waterbeheer in de stad rekening wordt gehouden met klimaatveranderingen. We staan voor een duurzame omgang met water in de steden en dorpen. Hierdoor wordt wateroverlast en droogte voorkomen. De aanwezigheid van water maakt woonwijken mooier en verhoogt de kwaliteit van een wijk. Wij willen dan ook stimuleren dat de aanleg en de inrichting van water op een mooie manier wordt ingepland. De veiligheid dient hierbij extra aandacht te hebben. Bijvoorbeeld door te letten op geleidelijk aflopende waterkanten, of door te zorgen voor een afscheiding bij de speelplekken voor jonge kinderen. Bij de inrichting van het water in de wijk wil de ChristenUnie-SGP de (toekomstige) bewoners betrekken.

4. Rijnland voorziet in schoon en gezond water

Iedereen heeft belang bij schoon water. Watervervuiling willen we daarom streng aanpakken. Het waterschap zorgt voor een verdere optimalisatie van zuiveringsinstallaties. Samen met gemeenten zorgen we ervoor dat de vervuiling van het oppervlaktewater wordt beperkt. Waar nodig moeten maatregelen genomen worden om verontreiniging, zoals botulisme en blauwalg, tegen te gaan.

De ChristenUnie-SGP vraagt specifiek aandacht voor:

- De vuilwaterstroom zo veel mogelijk concentreren en bij de bron aanpakken. Het verwijderen van chemische stoffen uit het water is erg moeilijk en kostbaar. Deze vervuiling willen we daarom streng en zoveel mogelijk bij de bron al aanpakken zodat we zo efficiënt en effectief mogelijk nieuwe stoffen kunnen verwijderen en grondstoffen kunnen hergebruiken. Het waterschap voert campagnes om deze verontreiniging van het water te stoppen. Dit betekent bijvoorbeeld dat we willen voorkomen dat er medicijnresten, chloor, frituurvet, bestrijdingsmiddelen en mest in het riool terecht komen. In verband hiermee willen we ook gemeenten stimuleren om regenwater en afvalwater zo veel mogelijk te scheiden aan de bron.
- Het op diepte houden van het water. Dit is van belang voor een goede kwaliteit van het watermilieu. Hiervoor moet periodiek worden gebaggerd. Het

verwijderen van verontreinigde bagger moet in de planning prioriteit krijgen.

- Het ongewenste gebruik van materialen die leiden tot vervuiling van het water. We willen bijvoorbeeld voorkomen dat er gebruik wordt gemaakt van chemisch behandeld hout. Het gaat hier om de inrichting van het watersysteem. De ChristenUnie-SGP wil dat het waterschap hier ook op let bij het toetsen van de plannen van particulieren en bedrijven.
- De verbetering van de waterkwaliteit en ecologisch gezonde watersystemen. Er zijn door de waterschappen al langetermijndoelen afgesproken. De afgesproken verbetermaatregelen moeten in de komende jaren ook worden uitgevoerd.
- Het realiseren van een betere visstand. Waar dat nodig is worden gemalen en stuwen aangepast, zodat vissen hier veilig kunnen passeren.

Water dat ecologisch gezond is heeft een zelfreinigende werking. De ChristenUnie-SGP wil een waterschap dat zorgt voor een natuurlijke inrichting van het watersysteem. Bij het onderhoud van de watergangen moet het waterschap ook oog hebben voor het planten en dierenleven.

5. Rijnland brengt water en recreëren samen

Het water is belangrijk voor de recreatie. We mogen genieten van het water en de natuur. Het waterschap houdt ook rekening met recreatief gebruik van water. Denk hierbij aan zwemmen, schaatsen, varen of vissen. Het waterschap bevordert dat paden langs het water en de dijken zo veel mogelijk beschikbaar zijn voor wandelaars en fietsers. Ook zorgt het waterschap voor de monitoring van het zwemwater, zodat er veilig gezwommen kan worden.

De ChristenUnie-SGP vraagt specifiek aandacht voor:

- Recreatieve wensen van burgers. Zo kan er in overleg met betrokkenen, de gemeente of de provincie, ruimte ontstaan voor de aanleg van wandelpaden, kanovoorzieningen, vissteigers of bijvoorbeeld een fietsbrug of –pont.
- Afstemming met de particuliere grondeigenaren. We willen niet dat het recreatieve gebruik leidt tot overlast voor de omgeving. De plannen moeten daarom worden afgestemd met de belanghebbenden.
- Een goede omgang met de Nederlandse historie in en rond het water. Het waterschap moet daarom zorgvuldig omgaan met het watererfgoed zoals

waardevolle molens, sluizen en gemalen.

- De realisatie van architectonische verantwoorde gebouwen en gemalen. Bij de aanleg van watergangen, dijken of andere waterinfrastructuur wordt gezorgd dat deze goed worden ingepast in het landschap.
- Goede voorzieningen voor de recreatievaart. Het gaat bijvoorbeeld om toeristische routes met afmeerplaatsen en afgiftepunten voor vuilwater. Het waterschap maakt met de provincie heldere afspraken over deze taak en de financiering.

Het waterschap kan op verzoek van de provincies of gemeenten ook recreatietaken of taken ten aanzien van gebieds- en landschapsontwikkeling uitvoeren. Het waterschap is daarbij niet verantwoordelijk voor de financiering. De ChristenUnie-SGP wil dat het waterschap vooraf heldere afspraken maakt met de betrokken partijen. Een belangrijke randvoorwaarde voor de ChristenUnie-SGP is dat het recreatieve gebruik van het water niet in strijd mag zijn met de uitvoering van de kerntaken van het waterschap.

6. Een klantgericht Rijnland

De ChristenUnie-SGP wil dat het waterschap zorgt voor goede, open communicatie naar alle betrokkenen bij het waterbeheer. Inwoners en bedrijven die belang hebben bij de maatregelen en plannen die door het waterschap worden opgesteld en uitgevoerd, moeten op tijd worden betrokken en geïnformeerd. Inwoners en bedrijven met vragen of klachten worden door het waterschap adequaat geholpen en niet van het kastje naar de muur gestuurd. De ChristenUnie-SGP wil er daarom voor zorgen dat de waterschappen samen met de gemeenten één gezamenlijk waterloket aanbieden waar inwoners en bedrijven met al hun watervragen terecht kunnen.

De ChristenUnie-SGP vraagt specifiek aandacht voor:

- Een service- en klantgericht waterschap.
 - Een digitale dienstverlening door het waterschap. Bij de digitale dienstverlening van het waterschap denken we bijvoorbeeld aan: inspraak, interactieve planvorming, registratie van meldingen, vergunningen en klachtenafhandeling.
- De initiatieven van burgers en bedrijven. Participatie van burgers en bedrijven bij het verstandig gebruik van water wordt gestimuleerd en het waterschap moet daarom een open houding hebben voor die initiatieven.
 - Het vaststellen en onderhouden van integriteitsbeleid. Het waterschapsbestuur stelt een kader vast als leidraad voor het integer werken van het bestuur en de organisatie van het waterschap.
 - Een ruime kwijtscheldingsnorm voor de waterschapsbelasting. Voor deze norm kijken we naar de uitgangspunten die hiervoor door de gemeenten worden gehanteerd. Inwoners en bedrijven die op deze gronden hun waterschapsbelasting niet kunnen betalen worden door het waterschap snel geholpen.

Het waterschap neemt de inspraak van belanghebbenden op de voorgenomen plannen van het waterschap serieus. Alle relevante informatie van het waterschap is voor inwoners en bedrijven beschikbaar en eenvoudig te vinden via internet.

7. Een toekomstgericht Rijnland

Bij de werkzaamheden van het waterschap houden we rekening met de langetermijneffecten. De ChristenUnie-SGP wil niet dat problemen terecht komen bij volgende generaties. Het waterschap moet daarom duurzaam werken en verantwoord omgaan met het milieu. Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) is een belangrijk uitgangspunt voor de eigen en de uitbestede werkzaamheden. Het waterschap heeft daarbij oog voor de maatschappelijke ontwikkelingen. De ChristenUnie-SGP wil gebruik maken van de innovatieve kracht van bedrijven. Waterschappen moeten succesvolle innovaties toepassen.

De ChristenUnie-SGP vraagt specifiek aandacht voor:

- Het bouwen met duurzame materialen. We willen bijvoorbeeld het gebruik van tropisch hardhout vermijden. Als er geen alternatieven zijn, wordt tropisch hardhout alleen gebruikt als het is voorzien van een FSC-keurmerk.
- Het zorgvuldig omgaan met verontreinigde baggerspecie, zodat verontreinigingen zich niet opnieuw verspreiden in het water of in de bodem.
- Het terugwinnen van grondstoffen. Uit het slib van de zuiveringsinstallaties kan bijvoorbeeld fosfaat worden gewonnen.
- Het toepassen van creatieve en innovatieve technieken, zoals:
 - nieuwe, efficiënte en energiezuinige zuiveringstechnieken;
 - de productie van biogas door vergisting van het zuiveringsslib;

- het opwekken van energie met behulp van biogascentrales;
 - de terugwinning van warmte;
 - energiezuinige pompen en
 - de toepassing van urinescheiding (bijvoorbeeld bij ziekenhuizen).
- Het zoveel mogelijk beperken van de bodemdaling. Oorzaken voor bodemdaling zijn; gaswinning, veenoxidatie, inklinking of inpoldering. Door deze bodemdaling moet het waterschap periodiek veel kosten maken om het watersysteem weer op orde te brengen. Beperken van de bodemdaling betekent een duurzamer watersysteem en levert een kostenbesparing.
 - Een goede handhaving van het beleid. Het waterschap geeft bij het naleven van de regels zelf het goede voorbeeld. Zo houdt het waterschap bij het uitvoeren van werkzaamheden rekening met de milieuwetgeving en de flora- en faunawetgeving.

De ChristenUnie-SGP wil dat het waterschap meer klimaatneutraal gaat werken door prioriteit te geven aan de vermindering van het energieverbruik en de CO₂-uitstoot. Door klimaatsveranderingen moet het waterschap rekening houden met perioden met intensievere neerslag en perioden met watertekorten. Bij de investeringen van het waterschap moet rekening worden gehouden met deze ontwikkelingen.

8. Rijnland als betrouwbare partner

Voor de inwoners en de bedrijven bestaat er maar één overheid. De taken tussen het rijk, provincies, gemeenten en waterschappen moeten helder worden verdeeld. Er mogen geen zaken dubbel worden gedaan of tussen wal en schip vallen. Het waterschap is in eerste instantie verantwoordelijk voor een goede uitvoering van haar kerntaken en moet als betrouwbare partner samenwerken met bedrijven en overheidsorganisaties.

De ChristenUnie-SGP vraagt specifiek aandacht voor:

- Het intensiveren van de samenwerking tussen waterschappen en gemeenten voor een optimaal waterbeheer.
- Een intensievere samenwerking met het bedrijfsleven, waterleidingbedrijven, landbouworganisaties en natuurbeheerders. Bij de samenwerking met de agrariërs gaat het bijvoorbeeld om goede afspraken over het uitvoeren van de onderhoudswerkzaamheden in het kader van de keur.
- Het maken van heldere afspraken over de kostenverdeling tussen overheden. Samenwerking moet leiden tot een zichtbaar positief financieel resultaat voor inwoners en bedrijven. In het Nationale Bestuursakkoord Water zijn door de overheidsorganisaties landelijke afspraken gemaakt over samenwerking en kostenbesparing. De waterschappen voeren de gemaakte afspraken uit.

- Een efficiëntere uitvoering van de overheidstaken. De ChristenUnie-SGP pleit voor een goede en verdergaande samenwerking van de waterbeheerders en de andere overheden. Hierbij kan worden gedacht aan het organisatorisch integreren van de taken bij de partner die deze taken het beste kan uitvoeren, of in het opzetten van een gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie. Als dat doelmatig is, kan schaalvergroting worden overwogen. Of fusies wenselijk zijn, is mede afhankelijk van de gebiedskenmerken. We willen dat waterschaporganisaties slagvaardig blijven en in goed contact staan met de burgers en bedrijven.

Waterbeheerders werken onderling samen. Door plannen en werkzaamheden nog beter af te stemmen kunnen kosten worden bespaard. De ChristenUnie-SGP wil op het gebied van (duurzame) inkoop, handhaving en vergunningverlening kansen benutten. Het gaat hierbij ook om de samenwerking met andere overheden. Door een maatschappelijke kosten-batenanalyse op te stellen kan van te voren worden bekeken of samenwerking in het belang van inwoners en bedrijven voordelen oplevert.

9. Rijnland dat kennis deelt over water

Bij de waterschappen is veel kennis en informatie beschikbaar. Waterschappen moeten bereid zijn om hun kennis en informatie te delen. Door informatie te delen kan het waterbeheer nog beter worden uitgevoerd en voorkomen we dubbelwerk.

De ChristenUnie-SGP ziet graag dat waterschappen kennis uitwisselen met boeren, landbouworganisaties, natuurbeheerders, hengelsportfederaties, gemeenten, burgers en het onderwijs. Het gaat bijvoorbeeld om kennis op het gebied van water, milieu, ecologie, handhaving en vergunningverlening. Nederlandse waterkennis is een sterk exportproduct. Waterschappen kunnen die exportontwikkeling bevorderen door internationaal bij te dragen met hun kennis over water, dijken en het zuiveren van afvalwater.

De ChristenUnie-SGP vraagt specifiek aandacht voor:

- Het bieden van kansen voor de werkgelegenheid van jongeren in het waterschap. De ChristenUnie vindt dat er geïnvesteerd moet worden in wateropleidingen, zodat Nederland voldoende nieuwe waterexperts kan leveren voor deze topsector.
- Het digitaal beschikbaar stellen van kennis en informatie. Het waterschap stelt relevante informatie op een toegankelijke manier beschikbaar via internet.
- Een actief educatiebeleid van het waterschap. Het waterschap moet sa-

menwerken met scholen en universiteiten. Het waterschap verleent ook medewerking aan verenigingen/stichtingen die, bijvoorbeeld door midden van een bezoekerscentrum, zorgen voor educatie op het gebied van de verschillende waterthema's.

- Een gezamenlijke beschikbaarheid voor noodhulp bij grote watercalamiteiten. Waterbeheerders in Nederland werken bij calamiteiten nauw samen. Als er binnen of buiten Europa sprake is van grote watercalamiteiten dan stellen de waterbeheerders gezamenlijk noodhulp beschikbaar.
- Een structurele bijdrage aan het oplossen van de waterproblematiek in ontwikkelingslanden. Het gaat dan vooral om de realisatie van de afgesproken millenniumdoelen ten aanzien van schoon drinkwater, waterhygiëne en waterafvoer.

De waterschappen hebben veel ervaring met het organiseren van het beheer en onderhoud. De kennis van de waterschappen wordt ook ingezet voor het oplossen en voorkomen van water gerelateerde problemen in andere landen. Voor het waterschap en de medewerkers levert het nieuwe ervaringen op en ook extra motivatie voor het werk in Nederland. Internationale inspanningen helpen ook om de Nederlandse topsector water op de kaart te zetten. Met deze internationale inspanning wordt zichtbaar hoe belangrijk het werk van een waterschap is.

10. Rijnland dat verantwoord omgaat met uw geld

De ChristenUnie-SGP vindt dat waterschappen verstandig moeten omgaan met de middelen die zij hebben. Een goede uitvoering van de waterschapstaken staat daarbij voorop. We spannen ons in om een verhoging van de lasten voor inwoners en bedrijven te beperken. Bij de uitvoering van de werkzaamheden moet het waterschap oog hebben voor een efficiëntere en slimmere aanpak. Bij de besluitvorming over beleid en plannen worden (kosten efficiënte) alternatieven gewogen. Bij een eerlijke verdeling van de waterschapslasten moeten de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen en de bijbehorende belangen meegewogen worden. Daarbij hebben we in het bijzonder oog voor de lagere inkomens.

De ChristenUnie-SGP vraagt specifiek aandacht voor:

- De beheersing van de van de waterschapslasten. Bij de besluitvorming over investeringen worden de risico's helder in beeld gebracht. Een maatschappelijke kosten-batenanalyse mag hierbij niet ontbreken.
- Het benutten van subsidies voor projecten van het waterschap. Middelen van het Rijk, de provincie of de Europese Unie worden door het waterschap ingezet om boven op de eigen taken extra doelen te realiseren voor natuur, recreatie en landschap. Als het waterschap neventaken uitvoert, dragen de hiervoor verantwoordelijke medeoverheden de kosten.
- Een duurzaam financieel beleid. We verschuiven de kosten niet naar volgende generaties. Om de toekomstige rentelasten tot een acceptabel niveau te beperken wordt een jaarlijks investeringsplafond gehanteerd.

- Een eerlijke en integere omgang met investeringen. Voor investeringen willen we afschrijven over de reëel te verwachten levensduur. De ChristenUnie-SGP wil kapitaalvernietiging voorkomen en niet meewerken aan boekhoudkundige of fiscale trucs om een gunstigere lastenontwikkeling voor te spiegelen.
- Een gelijke behandeling van particulieren en bedrijven. We willen voorkomen dat particulieren of bedrijven worden geconfronteerd met onevenredige hoge eigen kosten. Het waterschap zoekt naar maatschappelijke oplossingen waarmee de kosten voor iedereen worden beperkt.
- De controle op een efficiënte realisatie van de doelen van het waterschap door het algemene bestuur van het waterschap. Een eigen rekenkamer(funcie) kan hierbij ondersteunen. Ook kan worden samengewerkt met rekenkamers binnen andere waterschappen.

De ChristenUnie-SGP vindt dat de werkzaamheden van het waterschap moeten worden uitgevoerd tegen de maatschappelijk laagste kosten. We willen vasthouden aan het principe dat de vervuiler of de veroorzaker van een waterprobleem (mee)betaalt aan de benodigde maatregelen. Kosten en lasten worden ook niet afgewenteld op de volgende generaties. Het waterschap werkt democratisch en legt publiekelijk verantwoording af over de genomen besluiten. Jaarlijks wordt inzichtelijk gerapporteerd over de uitgevoerde werkzaamheden en de besteding van de middelen. Op deze manier wil de ChristenUnie-SGP ervoor zorgen dat u weet waar uw geld aan wordt besteed.

APPENDIX

Lijst ChristenUnie-SGP

1	Kerst R.H.	(Remmert) (m)	Reeuwijk
2	van der Plas N.	(Niek) (m)	Katwijk
3	van Woerden-Kerssen D.L.	(Djoeki) (v)	Gouda
4	van der Smit H.	(Henk) (m)	Reeuwijk
5	Boiten J.H.	(Jan Harm) (m)	Oegstgeest
6	Bremmer P.	(Paul) (m)	Gouda
7	Visser F.C.	(Frank) (m)	Haarlem
8	van Bezooijen A.J.	(Arjo) (m)	Hoofddorp
9	Janssen H.R.	(Harro) (m)	Gouda
10	van der Kolk H.L.	(Huib) (m)	Lisse
11	Mostert I.G.	(Gerard) (m)	Rijnsburg
12	Schipaanboord G.P.	(Geert) (m)	Leiderdorp
13	Hekstra J.A.	(Hans) (m)	Nieuw-Vennep
14	Bregman-Franssen A.M.	(Annet) (v)	Benthuizen
15	Sol C.C.	(Chris) (m)	Leiden
16	Schra K.	(Klaas) (m)	Zoetermeer
17	du Chatinier M.H.	(Michel) (m)	Alphen aan den Rijn
18	Lock A.	(Ary) (m)	Reeuwijk
19	Nederstigt F.A.J.	(Frans) (m)	Voorhout
20	van Duijn W.J.	(Wim) (m)	Katwijk
21	Kooij R.J.	(Reijer) (m)	Santpoort-Noord
22	van der Hoeven W.	(Wim) (m)	Gouda
23	de Groot A.	(Arie) (m)	Bodegraven
24	Knol K.J.	(Klaas-Jan) (m)	Hoofddorp
25	Koops-Scheele J.A.	(Jaqueline) (v)	Amstelveen
26	van Santen B.A.	(Bert) (m)	Lisse
27	van Duin J.A.	(Jaap) (m)	Noordwijk
28	Paul-Jonker E.	(Esther) (v)	Leiden
29	Morijn-Kralendonk A.A.	(Anneke) (v)	Heemstede
30	Matze J.	(Jaco) (m)	Hazerswoude-Dorp
31	Koudijzer M.	(Mark) (m)	Reeuwijk
32	Kerssies A.	(Albert) (m)	Waddinxveen